

VIJESTI

AKTIVNOST SPELEOLOŠKOG ODSJEKA P.D. "ŽELJEZNIČAR"

IZ ZAGREBA

Rad našeg odsjeka odvijao se preko redovnih članskih sastanaka ponedjeljkom i četvrtkom, te povremenih sastanaka Upravnog odbora. Period od 1961. do 1963. god. može se označiti kao period slabljenja aktivnosti na širem području, a usmjerivanje aktivnosti samo na neke važnije akcije. To ima opravdanih razloga. Naše članstvo sastojalo se od velikog broja mladih speleologa, koji su ili pohađjali srednju školu ili studirali. Tokom 1961. i 1962. godine velik broj članova polagao je završne ispite, pa se mnogi članovi nisu mogli tako aktivno baviti speleologijom. Završetkom studija ili škole pojedini članovi, koji nisu iz Zagreba, otišli su na nove dužnosti izvan Zagreba, pa se tako smanjio i broj članova odsjeka. Osim toga muški su članovi morali na odsluženje vojnog roka. Praznina se naročito jako osjetila u jesen 1962. godine, kada je čak 9 onih najaktivnijih članova otišlo, što u vojsku što na nove dužnosti van Zagreba. Članstvo se smanjilo od 68 u 1961. na 52 u 1962. god, dok u 1963. godini odsjek broji 40 članova od kojih sada ima svega desetak aktivnih i sposobnih za vršenje onako jake speleološke aktivnosti kakovom su se bavili do sada. Ipak je Upravni odbor nastojao da provede što veću aktivnost ako ne toliko na speleološkom polju, a ono bar na čisto planinarskom.

U ovom periodu izvedena su 52 izleta u bližu okolicu Zagreba, Samoborskog gorja i Hrvatskog zagorja. Prosječno je učestvovalo 6 učesnika. Naši članovi učestvovali su na raznim sletovima i turama: Slet planinara Hrvatske - Jasenak 1962. god, Slet planinara "Željezničara" - Bojinj 1962. g. i Ovčar Banja 1963, Partizanski Marš kroz Samoborsko gorje, ture u Bijele Stijene, Triglav, Klek, Maglić, splavanje niz Drinu, Tara i dr. Prosječno učešće bilo je 10 članova.

Održane su dvije vježbe u penjanju na Okiću i Oštrcu na kojima je učestvovalo 19 speleologa.

Kroz ovaj dulji period izvršeno je relativno malo izlazaka na teren izrazito speleološkog karaktera. Bilo je svega 10 akcija, ali su istraživani objekti, bili zaista veliki: "VRTLINA" dužina 900 m, "PUHALJKA" dubina 250 m, "JAMA" na Vrščiću dubina 125 m i dr. Ukupno je istraženo 14 objekata. Prosječni broj učesnika bio je 8.

Što se tiče tečajeva, učestvovali smo na I Jugoslavenskom speleološkom tečaju u Tounju sa 7 ljudi i to 5 instruktora i 2 tečajca, i na tečaju prve pomoći na Sljemenu s tri učesnika.

Radi popularizacije naših vrijednih speleoloških objekata izvršeno je 8 posjeta pećinama: Škocijanskoj jami, Veternici, Cerovačkim pećinama i to uglavnom s novim članovima odsjeka ili s gostima speleolozima iz inostranstva.

Osim ovih aktivnosti naši članovi učestvovali su na speleološkoj izložbi "Planinarstvo u Hrvatskoj od oslobođenja do danas" 1961. godine i postigli lije-p uspjeh. Za svoje eksp nate naš član Božičević Srećko dobio je nekoliko najviših nagrada, a odsjek kao cjelina dobio je poziv da na trećem speleološkom kongresu u Sarajevu organizira izložbu speleološke opreme.

Nekoliko članova Odsjeka sudjelovalo je u ekipama Jugoslavenske Akademije znanosti i umjestnosti iz Zagreba prilikom arheoloških i paleontoloških istraživanja u pećinama Zagrebačke gore, Ravne gore (Mačkova pećina), te u Istri (Imski kanal i Pula).

Kao članovi speleološke ekipe Geološkog instituta iz Zagreba neki članovi Odsjeka sudjelovali su prilikom istraživanja pećina i jama na gradilištima HE Senj kod mjesta Kosinja u Lici.

Za vrijeme odsluženja vojnog roka drug Posarić Ivica istražio je nekoliko pećina u okolni Benkovca. Drugovi Puharić Bruno i Posarić Ivica, koji sada žive u Rijeci, istražili su jednu pećinu u Križišću kraj Rijeke.

Od strane našeg odsjeka drug Puharić sudjelovao je u istraživanju ponora Rečke u Srbiji. Ovo istraživanje organizirala je Komisija za pećinarstvo Planinarskog saveza Srbije. Preselivši se u Rijeku, Puharić Bruno se posvetio istraživanju Urinjske spilje. Ova se pećina nalazi u istoimenom zaljevu u blizini Kostrene. Tokom svojih posjeta spilji zamijetio je, da se nivo pećinskog jezera (sifon) diže i spušta u istim intervalima s plimom i osekom mora, koje je od spilje udaljeno oko 200 metara.

Prva stepenica stropa sifona, koja je uronjena oko 50 cm ispod razine vode omogućava pogled u sifon, gdje se na drugoj stepenici stropa vide stalaktiti dužine oko pola metra.

Spilja je duga oko 80 metara i dijelom je služila u gospodarske svrhe.

Jedan od razloga slabe aktivnosti je i nesredjeno stanje s društvenim prostorijama. Naše društvo nam je dalo tavanske prostorije da ih uredimo po svojim željama i potrebama. Napravljen je plan prema kojem bi odsjek dobio veliku društvenu prostoriju, magazin, radionicu i foto-komoru. Međutim nije bilo dovoljno financijskih sredstava, pa ni do danas tavan nije još uredjen. Članovi odsjeka dali su mnogo dobrovoljnih sati na uredjenju, ali uz najbolju volju bez stručnih lica, koja treba plaćati, željenih rezultata nije bilo. Budući da smo izgubili i sobicu, koja je služila kao magazin, to su se naša oprema, biblioteka i kartoteka stalno preseljavale prema momentalnim potrebama. Sredjena biblioteka i kartoteka nacrta nekoliko puta su potpuno ispremišane ne krivicom članova odsjeka. Sada je biblioteka donekle sredjena,

a kartoteka se još uvijek sredjuje. Ostali smo bez neke opreme i alata. Nešto je ukradjeno, nešto izgubljeno, a nešto upropašteno zbog toga, jer nismo mogli pravilno održavati opremu. Vjerujemo da će problem tavana biti riješen još ove zime.

Speleološkim odsjekom sada upravlja Upravni odbor izabran na godišnjoj skupštini 17. 1. 1963. godine u slijedećem sastavu: Pročelnik: Slavko Smolec, ostali članovi: Šegrc Vesna, Šegrc Veljko, Debeljak Janko, Mujić Aleksandar, Zupanić Mija, Tenis Mirjana i Mažuran Stipe.

AKTIVNOST SPELEOLOŠKOG ODSJEKA PLANINARSKOG DRUŠTVA "DUBOVAC" KARLOVAC

U toku 1963 godine Odsjek je privremeno prestao s radom zbog odlaska pročelnika i tajnika na redovne odsluženje vojnog roka.

Sva speleološka oprema je konzervirana i pohranjena u prostorijama Planinarskog društva "Dubovac" iz Karlovca.

AKTIVNOST SPELEOLOŠKOG ODSJEKA PLANINARSKOG DRUŠTVA "ZANATLIJA" ZAGREB

Rad speleološkog odsjeka ovog društva u toku 1962. godine bio je dosta slab. Razlog toga bio je odlazak u Armiju dvojice najaktivnijih članova odsjeka; Tomislava Jutrovića i Marijana Drakšića. Za novog pročelnika Odsjeka odredjen je Vladimir Biruški. Pošto on nije imao autoriteta ni smisla za organizaciju, članstvo je počelo gubiti povjerenje. Od 12 aktivnih članova u Odsjeku su ostala samo četiri. Sve se ovo negativno odrazilo na rad Odsjeka. Pod kraj godine Vl. Biruški emigrira u Austriju i pri tom odnosi 7000 din, namjenjenih za nabavu speleoloških rekvizita. Kada se s odsluženja redovnog vojnog roka vratio T. Jutrović, obnovljen je rad Odsjeka.

Godine 1963. Odsjek ponovno započinje djelovanje, aktivno radeći na održavanju Horvatovih 500 stuba na Zagrebačkoj gori (T. Jutrović, M. Drakšić i ostali). Odsjek provodi markaciju nekih planinarskih puteva, suradjuje sa Geološkim Institutom u Zagrebu i provodi organizirane izlete u pećinu Veternicu.

AKCIJA SPASAVANJA U PEĆINI VETERNICI

Dne 29. 11. 1963. godine prilikom istraživanja jednog od mnogobrojnih kanala u Veternici, speleolozi PDS "Velebit" iz Zagreba dobili su poziv za spasavanje zalutalog izletnika u pećini.

Speleolozi su ubrzo krenuli u potregu, pa su nakon nekoliko sati provlačenja po teško prohodnim dijelovima pećine pronašli promrzlog ali neozlijeđenog mladića.

Bio je to srednjoškolac, koji se bez potrebe opreme i dobrog poznavanja pećine uputio u nepoznato podzemlje. Na oko 1000 m od ulaza zalutao je u labirintu hodnika. Kada mu je pregorjelo jedino svijetlo - električna baterija, legao je pokraj pećinskog potoka očekujući pomoć, koja mu je na sreću ubrzo stigla.

Zbog takovih slučajeva, a takodjer i zbog uništavanja pećine i njezinih životinjskih stanovnika od strane nesavjesnih izletnika, speleolozi namjeravaju postaviti željezna vrata na ulaz pećine Veternice.

Hrvoje Malinar

AKTIVNOST SPELEOLOŠKOG ODSJEKA PLANINARSKOG DRUŠTVA "MOSOR" SPLIT

U teku 1963 godine ovaj je Speleološki odsjek radio na organiziranju speleološke aktivnosti splitskog područja.

Zbog nedostatka opreme nisu izvedena brojnija speleološka istraživanja. Najznačajnije istraživanje koje je izveo ovaj Odsjek bilo je istraživanje J a m e G a j n a do dubine od 124 m. Daljnje istraživanje nije bilo moguće izvesti zbog manjkanja potrebnih ljestava i ostale speleološke opreme.

U toku prošle godine izvršeno je šest izlazaka na teren.

Speleološki odsjek Planinarskog društva "Mosor" iz Splita breži sada 12 članova, od kojih su 2 ženska, a 10 muških članova. U teku pretekle godine održano je 12 sastanaka Odsjeka.

Prečelnik Odsjeka je Miljenko Kriška, a tajnik Joško Geršelj.

AKTIVNOST SPELEOLOŠKOG ODSJEKA
PLANINARSKOG DRUŠTVA STUDENATA " VELEBIT "

U razdoblju od proljeća 1961. do zime 1963. godine speleolozi "Velebita" bavili su se raznovrsnim speleološkim i planinarskim aktivnostima: istraživanjem pećina i jama, rekognosciranjem terena, te sudjelovanjem na izletima, planinarskim turama i orijentacionim marševima.

U spomenutom razdoblju istraženo je: 21 pećina i 14 jama. Najduža pećina imala je 600 m, a najdublja jama 150 m.

U okviru propagande za ljepote naših pećina posjećene su brojne pećine u Hrvatskoj i Sloveniji, koje su uređjene u turističke svrhe.

Speleolozi "Velebita" često puta organiziraju kraće ili duže ture po Gorskom kotaru, Lici i Sloveniji. U orijentacionim takmičenjima postizali su dobre rezultate. Tako su godine 1962. osvojili "Trofej Platak", a god. 1963. na pojedinačnom orijentacionom takmičenju na zapadnoj Medvednici 3. mjesto, na Platku peto, na MOP-u prvo mjesto, kao i na nedavno održanom Saveznom natjecanju u Jajcu.

Hrvoje Malinar

AKTIVNOST SPELEOLOŠKOG ODSJEKA
Planinarskog društva "Zagreb"

Speleološki Odsjek u Planinarskom društvu "Zagreb" postoji već četrnaest godina. U protekle dvije godine Odsjek je vršio radne akcije na uređenju speleoloških objekata na Zagrebačkoj gori, te u Gorskom kotaru.

Najaktivniji član odsjeka bio je do svoje smrti Vladimir Horvat, koji je u toku 1962. godine izveo 20 radnih akcija s 38 učesnika. Smrt Vladimira Horvata nemilo je pogodila ovaj Odsjek, jer je on bio ne samo počasni pročelnik, već najbolji odgajatelj mladih speleologa i nezamjenjiv propagandista speleologije.

Osim radnih akcija Odsjek je organizirao desetak stručnih izleta u naše najpoznatije pećine.

Članovi Odsjeka sudjelovali su prema mogućnostima na više kulturno-planinarskih manifestacija, kao na pr. U Gornjoj Stubici na Sletu mladih planinara Hrvat.Zagorja, zatim na III. Jugoslavenskom speleološkom kongresu u Sarajevu, na IV. sletu planinara na Jasenku, te na Savjetovanju speleologa u Ribnici u Sloveniji.

Spomenute akcije omogućivalo je uz financijsku pomoć i matično društvo, te Speleološko društvo Hrvatske. Speleološki Odsjek "Zagreba" već deset godina vodi brigu oko čuvanja i održavanja pećina Veternice.

MEDJUNARODNE VEZE NAŠEG ODSJEKA

U jesen 1961. godine posjetio je naš odsjek MGR Marijan Pulina iz Speleološke sekcije Geografskog instituta u Wroclawu. U društvu je održao veoma zanimljivo predavanje o spelologiji u Poljskoj. Za uglednog gosta priredjen je posjet pećini Veternici u Zagrebačkoj gori.

Tokom ljeta 1962. godine posjetio je naš odsjek 6 članova Speleokluba iz Warszawe te 5 članova Chelsea speleological society iz Londona. S britanskim gostima posjećena je pećina Veternica, a u društvu s Vesnom Šegrc i Vladom Božićem posjetili su Plitvička jezera, te Cerovačke pećine, gdje im se priključio i Veljko Šegrc. - Za goste iz Poljske priredjen je cjelodnevni posjet Veternici, i idućeg dana ugodan izlet na Ponikve. Kasnije su gosti nastavili put u Cerovačke pećine, te preko Velebita kroz Paklenicu na more.

Godine 1963. nastavljeni su posjeti. Odsjek su posjetila 4 gosta iz Speleokluba iz Warszawe na svojem putu u Makedoniju i Grčku i 4 člana Chelsea Speleological society iz Londona. S gostima je priredjen izlet uspinjačom na Zagrebačku goru i posjet Plitvičkim jezerima i Cerovačkim pećinama. Izlet na Zagrebačku goru vodio je Veljko Šegrc, a Gomzi Zdenko na Plitvička jezera i Cerovac.

Naš član Vlado Božić, tada tajnik KSPSH, prisustvovao je u septembru 1961. godine istraživanju jame Snježna u Tarrama u Poljskoj. Jamu je istraživala međjunarodna ekspedicija sastavljena od mađjarskih, engleskih i talijanskih speleologa te Poljaka kao domaćina. Vlado Božić bio je jedini jugoslavenski učesnik. Jama je duboka 620 m, te je četvrta po dubini na svijetu.

U jesen 1963. godine naš član Veljko Šegrc posjetio je Poljsku kao gost Speleokluba u Warszawi. Za vrijeme boravka u Tatrama posjetio je pećinu MROŽNA, koja je uređjena kao turistički objekt. U Narodnom parku OJCOW kod Krakowa u društvu s prof. Kazimierzom Kowalskym posjetio je biospeleološku stanicu, te pet pećina koje su bogate paleolitskim (Mladjim) nalazima.

U prolazu kroz Budimpeštu kao gost Mađjarskog speleološkog društva (MKBT) posjetio je u društvu Dr Bertalana i g. Schönviszskog Speleološki muzej na Budimu i pećine ispod muzejske zgrade. U društvu s g. Csekő Arpadom posjetio je termalnu pećinu kod Budimpešte. Zanimljivo je napomenuti, da je i ime brijega i ulice, koja vodi na njega čisto speleološko: Barlang - tj. pećina.

ING. VELJKO ŠEGRC

II SIMPOZIJ O TEHNICI ISTRAŽIVANJA I OPREMI

U organizaciji komisije za istraživanje i tipizaciju speleološke opreme Društva za reziskovanje jam Slovenija održan je II Simpozij o tehnici istraživanja i speleološkoj opremi 20. i 21. 11. 1962. godine.

Simpozij je održan kod Francetove jame u novoj speleološko-planinarskoj kući u Jugoslaviji lociranoj kod Ribnice na Dolenjskom (blizu Kočevja u Sloveniji) u izrazito kraškom području.

Rad simpozija imao je regionalan karakter, tj. za članove i klubove u okviru SR Slovenije, ali su pozvani i delegati (referenti) područja cijele Jugoslavije s tim da prijave referenta s tog područja.

Iz Slovenije su prisustvovali svi poznati speleolozi kao: Dr Bohinec, Dr Savnik, F. Bar, Dr Gams, Marussig, Planina, F. Habe, Malovrh, te delegacije iz Ribnice, Sežane, Postojne itd.

Hrvatsku je u ime Speleološkog društva predstavljao prof. Markulin, a Komisiju za speleologiju PSH i speleološkog odsjeka PD "Željezničar", pročelnik odsjeka Slavko Smolec te članovi odsjeka Debeljak, Zupančić, Šegrc i Mažuran.

Pročelnik Smolec podnio je referat o speleološkoj opremi, načinu izrade i tehnici istraživanja. Referat su napisali V. Božić i I. Posarić, koji su se u vrijeme simpozija nalazili na odsluženju vojnog roka. Referat je s interesom saslušan i bez rezerve prihvaćen, te je služio cijelom simpoziju kao baza za vrlo iscrpnu i bogatu diskusiju obzirom na odličnu dokumentiranost, praksom i tehničkim podacima.

Općeniti je utisak bio da je naš odsjek specijalno pozvan radi dugogodišnjeg iskustva izrade i upotrebe speleološke opreme. Naročito je dobro primljen način izrade ljestvica iz čeličnog užeta i aluminijskih cijevi, rasvjetne tehnike speleologa, te zaštite speleologa pri istraživanju.

Drug Miran Marussig (Slovenija) je podnio iscrpan referat o tehničkim standardima čeličnog užeta, te proučenoj sigurnosnoj donjoj granici nosivosti i upotrebljivosti čeličnog užeta pri izradi ljestvica, te o unificiranju speleološke opreme u Sloveniji.

O koroziji metalnih dijelova opreme, uz kolor-diapositive, te o najnovijim sredstvima čišćenja i podmazivanja (čuvanja) podnio je svoja zapažanja drug Planina.

Potrebu centraliziranja podataka o istraživanjima, te o iskustvima na radu u jamama i sredstvima za nabavku opreme govorio je prof. Habe (Slovenija).

O spasavanju unesrećenih i o potrebnoj preventivi govorio je u svom referatu Dr Gams, istaknuvši potrebu da svaki speleolog bude i spasavalac s nužnim medicinsko-sanitetskim obrazovanjem. Njegov referat spominje dobru speleo-službu kao sastavni dio Gorske službe spasavanja u Sloveniji.

O opremi speleologa i nabavi materijala za njenu izradu govorio je Joža Guštinčić iz Sežane.

Drugi dan slovenski su spelolozi demonstrirali upotrebu vitla s koloturnikom i sjedištem na jami Žiglovici. Taj sistem spuštanja u jame sasvim se razlikuje od načina kojim se služimo mi u Hrvatskoj našom opremom za dubinska istraživanja.

Posjetom Francetovoj jami završena je terenska demonstracija, te su na kraju simpozija doneseni slijedeći zaključci i preporuke:

1. Donja sigurnosna granica čeličnog užeta kod izrade ljestvica s aluminijskim prečicama je 3 mm $\varnothing$ s nosivošću 304 kg, zatim srednja 3,40 mm $\varnothing$ /400 kg, te otprilike gornja granica užeta 3,60 mm/480 kg.
2. Što prije unificirati speleološku opremu
3. Osnovati centralnu evidenciju speleološke opreme određenog područja (republike)
4. Izabrati tehničku komisiju za odobrenje standarda opreme, kontrolu njegove ispravnosti i upotrebljivosti, te davati saglasnosti za njezinu upotrebu.
5. Hitno donijeti pravilnik o opsegu, načinu, karakteru i sposobnosti grupe pri istraživanju. Po ratifikaciji svih grupa taj bi pravilnik ostao formalni zakon pri radu, čije bi se kršenje zakonski progonovalo obzirom na sigurnost učesnika i čuvanja prirode.
6. Osnovati centralno vođenje dokumentacije istraživanja i osigurati prijavu svih terenskih akcija.
7. Postići što prije zajedničku povezanost grupa pri nabavi speleološke opreme i materijala za njezinu izradu.
8. Donesti zajednički topografski pravilnik o znakovima i terminologiji.
9. Osposobiti speleologe za spasavanje unesrećenih i donesti pravilnik o sanitetsko-medicinskoj preventivi i istraživanjima.

Skup je korisnom zamjenom iskustava i podnijetim referatima otvorio široke mogućnosti kvalitetnijem, sigurnijem i korisnijem istraživanju kraških fenomena u našoj zemlji, i njezegovoj naučnoj afirmaciji u inozemstvu.

SLAVKO SMOLEC

A K T I V N O S T

KOMISIJE ZA SPELEOLOGIJU PLANINARSKOG SAVEZA HRVATSKE

U periodu od izlaska zadnjeg broja ovog časopisa (IV. mjesec 1961. godine) pa do danas bilo je izvedeno mnogo akcija, koje su bile organizirane preko ove Komisije.

Naročito jaka speleološka aktivnost odrazila se tokom 1961. godine. Najvažnija akcija bio je I jugoslavenski speleološki tečaj. KSPSH je s uspjehom održala do tada već tri speleološka tečaja pa je Flaninarski Savez Jugoslavije povjerio organizaciju I Speleološkog tečaja jugoslavenskog karaktera ovoj Komisiji. Tečaj je održan od 13. do 20. 8. 1961. godine u TOUNJU. Vodja tečaja bio je prof. SREĆKO BOŽIČEVIĆ pročelnik KSPSH. Bilo je 5 instruktora, svi iz SOPD "Željezničar" iz Zagreba, a tečajaca kako slijedi:

Iz SR Hrvatske:	SOPD "Velebit" - Zagreb	- 3
	" "Zanatlija" " "	- 1
	" "Željezničar" " "	- 2
	" "Dubovac"-Karlovac	- 1
Iz SR Srbije:	" "Radnički"-Beograd	- 2
Iz SR B i H	" "Bobovac" - Kakanj	- 2
	" "Bjelašnica" Sarajevo	- 1
Iz SR Makedonije	" "Zlatovrv"-Prilep	- 1
	" "Skopje" - Skopje	- 2

Tečajci su stekli osnovna znanja potrebna za samostalno istraživanje speleoloških objekata: Uzimanje osnovnih karakteristika objekta, snimanje nacрта, fotografiranje u podzemlju, tehnika penjanja, spašavanja i drugo. Predavanja su bila popraćena kolor - projekcijama. Nakon 5 dana nastave i vježbi stečeno znanje tečajci su iskušali na jami "Rabatinki", koji su samostalno istražili. Tečaj je završio posjetom Cerovačkim pećinama.

Specijalno za ovaj tečaj KSPSH je štampala skripta "Osnovna znanja iz speleologije" koja su pomogla ne samo učesnicima ovog tečaja, nego i svim speleolozima u zemlji. Autori skripata su: Prof. Božičević Srećko, Prof. Malez Mirko, Prof. Dr Betraica Djulić, Ing. Šegrc Veljko, Posarić Ivica, Božić Vlado i Pavličević Drago, svi članovi SOPD "Željezničar" zatim Ing. Mate Huljev - Konzervatorski zavod Hrvatske i Dr Željko Poljak urednik "Naših Planina" - PSH.

Odmah poslije tečaja KSPSH organizirala je regionalno istraživanje srednjeg Velebita. Učestvovali su članovi SOPD "Željezničar", "Velebit" i "Zagreb" iz Zagreba. Potpuno je istražena jama "Vrtlina" iznad sela Hrušćice i još nekoliko manjih jama. Iako je "Vrtlina" iznad sela Hrušćice istražena još prije rata, sada je ponovno snimljen nacrt jame. Dužina jame iznosi 900 m. Djelomično je istražena i jama "Puhaljka" - na putu Medak - Štirovac. Zbog nedostatka oprema jama je istražena samo do dubine od 110 m. Vodja istraživanja bio je Posarić Ivica, tajnik SOPD "Željezničar".

Još 1960. godine uspostavljen je pismeni kontakt sa speleolozima iz Poljske, koji su poslali poziv na sudjelovanje u velikoj međunarodnoj speleološkoj ekspediciji - na istraživanje jame "Snježne" u Tatrama. U završnim akcijama ovog istraživanja od 1. do 25. 9. 1961. godine učestvovala je tajnik KSPSH Božić Vladimir član SOPD "Željezničar". Jedan dio troškova snosilo je njegovo matično društvo, a putne troškove KSPSH. "Snježna" je istražena do dubine od 620 m i tako postala po dubini četvrta jama u svijetu.

Tokom 11. mjeseca 1961. godine održana je izložba speleološke fotografije i opreme u okviru izložbe PSH Planinarstvo u Hrvatskoj od oslobođenja do danas. Izložba je imala veliki propagandni karakter, tako da je SOPD "Željezničar", koji je dao većinu opreme, odbio poziv da sličnu izložbu organizira slijedeće godine na III Speleološkom Kongresu u Sarajevu. U okviru izložbe također je održano VII Speleološko veče. Predavač je bio Božić Vladimir, a tema: "Istraživanje jame 'Snježne' u Poljskoj".

Za vrijeme praznika 29. i 30. 11. 1961. godine organizirano je istraživanje jama u okolici Čorkove Uvale kod Plitvičkih jezera. Učestvovali su članovi SOPD "Željezničar" "Velebit" i "Zagreb" iz Zagreba. Potpuno je istraženo nekoliko jama dubokih 50 -ak metara, a "Jama na Vrščiću" zbog nedostatka opreme istražena je samo do dubine 125 m.

Koncem 1961. godine na Sljenu je održan tečaj prve pomoći, koji su organizirali članovi stanice GSS-a iz Zagreba. U okviru priprema za osnivanje "Speleo Službe Spasavanja" tečaju je prisustvovalo 9 speleologa.

Od 30. 6. do 4. 7. 1962. godine izvršeno je rekonosciranje okolice Jasenka i Bijelih Stijena u Gorskom kotaru, a ona je, za vrijeme državnih praznika 27. do 29. 7. 1962. godine u okviru Sleta Planinara Hrvatske izvršeno istraživanje speleoloških objekata u toj okolici. Istražena je jedna jama duboka oko 50 m, jedna pećina dužine 30-ak metara i jedna pećina dužine par stotina metara u kojoj je podzemno jezero sprječilo daljnje istraživanje.

Od 7. do 16. 8. 1962. godine organizirana je savetna akcija na Velebitu. Istraživala se jama "Puhaljka" koja je godinu dana ranije istražena samo do dubine 110 m. U ovoj akciji sudjelovali su članovi SOPD "Željezničar" i "Velebit" iz Zagreba, članovi PD "Radnički" iz Beograda i jedan predstavnik PSH. Jama je istražena do kraja, i duboka je 250 m. Jedan od ciljeva akcije bio je riješiti tajnu jakog puhanja hladnog zraka iz jame. Tajna je riješena, iako bi još bilo potrebno izvršiti detaljna meteorološka i geološka ispitivanja.

U jesen 20. do 21. 10. 1962. godine održan je u Ribnici na Dolenjskem i Speleološki simpozij u organizaciji Društva za Raziskovanje Jam iz Ljubljane. Našu Komisiju zastupao je drug Snježo Slave, pročelnik SOPD "Željezničar", koji je pročitao dva referata o speleološkoj opremi i tehnici istraživanja ponora. Referate su napisali Posarić Ivica i Božić Vlado, članovi SOPD "Željezničar".

Zbog odlaska mnogih aktivnih speleologa u vojsku i zbog slabije aktivnosti ostalih članova, predviđeni speleološki tečaj nije održan, ali je zato ekipa od 6 članova iz SOPD "Veletbit" učestvovala na saveznoj speleološkoj akciji na Beljanici u SR Srbiji od 11. do 21. 8. 1961. godine. Organizatori su bili speleolozi iz Srbije i dali su 10 učesnika, dok su iz SR B i H bila 3 učesnika. Tamo je konstatirano da je naša ekipa iz SR Hrvatske bila tehnički najbolje opremljena i mnogo je doprinjela uspjehu cijele akcije. Istražen je ponor Rečke u Beljanici i ustanovljeno da je to do sada najdublji istražen objekat u SR Srbiji i iznosi 135 m.

Sve spomenute akcije odvijale su se preko KSPSH koja je suradjivala ne samo s odsjecima iz Hrvatske, nego i sa speleološkim jedinicama iz drugih republika upr. PD "Zlatovrv" iz Prilepa, PD "Radnički" iz Beograda, Komisija za pećinarstvo PS Srbije, Speleološko Društvo B i H i Društvo za Reziskovanje Jam iz Slovenije.

Osnovan je SOPD "Platak" na Rijeci, koji je do sada izvršio nekoliko istraživanja speleoloških objekata u okolici Rijeke i Opatije. Na prijedlog našeg člana Puharić Brune, koji živi stalno u Rijeci, članovi našeg odsjeka zajedno s članovima SOPD "Platak" izvršili su istraživanje jama na Učki u cilju stručne pomoći ovom odsjeku.

U međuvremenu Komisija je nabavila slijedeće speleološke rekvizite:

- 3 kompleta šljem-akumulator
- 2 para ribarskih čizama
- 1 gumeni čamac za dvije osobe
- 2 termometra, 1 higrometar

Rekvizite mogu koristiti svi zainteresirani odsjeci za svoja veća istraživanja.

Od godišnje skupštine PSH 1962. godine aktivnost planinara speleologa iz Hrvatske uskladjuje i vodi komisija koja se sastoji od slijedećih članova:

Pročelnik: BOŽIĆ VLADO

Ostali članovi: BOŽIČEVIĆ SREĆKO, MARKULIN MIRKO,
MALINAR HRVOJE i SMOLEC SLAVO

Zbog odlaska u armiju druga Božića, od jeseni 1962. godine do jeseni 1963. godine dužnost pročelnika vršio je drug Filipčić Ivan, tajnik SOPD "Veletbit".

III JUGOSLAVENSKI SPELEOLOŠKI KONGRES

U organizaciji Speleološkog društva Bosne i Hercegovine održan je od 21 - 27.VI.1962.god. u Sarajevu III. Jugoslavenski speleološki kongres. U programu Kongresa bila su prvo predavanja i referati s područja istraživanja krša, a iza toga održana je četverodnevna demonstracija (ekskurzija) po Bosni i Hercegovini.

Radu Kongresa prisustvovalo je preko 80 speleologa i istraživača krša iz Slovenije, Hrvatske, Srbije, Makedonije, Crne Gore te Bosne i Hercegovine. Kao gosti Kongresa prisustvovala su tri speleologa iz Poljske i predstavnici privrednih institucija i JNA iz Sarajeva.

Kongres se održao u prostorijama Društva inženjera i tehničara, u kojima je za tu priliku priređena speleološka izložba. Izložbu su uredili i postavili članovi Speleološkog otdjeka PD "Željezničar" iz Zagreba zajedno sa Speleološkim društvom Hrvatske. Izloženi rekviziti za speleološka istraživanja, fotografije i speleološka literatura najbolje su prikazali način i rezultate rada stotinu speleologa iz Hrvatske

Predavanja su tretirala vrlo široku problematiku krškog područja obrađivanu s mnogo aspekata, tako da se na kraju vidjelo, da je čisto istraživačka djelatnost - istraživanje pećina i jama - premalo obrađena na ovom Kongresu. Diskusije, koje su se nadovezivale na svako predavanje pokazale su ne samo interes učesnika Kongresa, nego i dobro poznavanje problematike krša u našoj domovini. Stručne teme i stručna problematika ovog je puta bila nadopunjena s nekoliko čisto tehničkih detalja istraživanja podzemlja, kao na primjer: Alija Salihović "Primjena geodetskih metoda premjeravanja u speleologiji" i "Snimanje i trodimenzionalno prikazivanje speleoloških objekata".

Za vrijeme Kongresa održano je i predavanje prof. dr. V. Bohinca "Uz dolinu Notranjske rijeke" popraćeno izvanrednim kolor dijapozitivima Franci Bara iz Ljubljane. Predavanju su uz učesnike Kongresa prisustvovali i brojni građani Sarajeva.

Drugi dio Speleološkog Kongresa bila je terenska demonstracija - ekskurzija. Iz Sarajeva speleolozi su otputovali do brane na Jablanići, a izatoga do vrela Bosne u blizini Mostara. Preko Fatničkog i Dabarskog polja i vrela Trebišnjice kod Biće došli u Trebinje. Iz Trebinja je razgledano mjesto izgradnje brane u Gručarevu, brana Gorica, Mokro polje, Mlini i Plat kod Dubrovnika i vrela Omble. Svakako najznačajniji dio ekskurzije bio je obilazak i razgledanje pećine Vjetrenice kod Zavalu u Popovom polju, koja je nekoliko dana ranije elektrificirana u dužini od 500 m. Iz Trebinja povratak je vodio preko historijskog Tjentišta u Sarajevo.

III Jugoslavenski speleološki kongres nedvojbeno je pokazao, da krš i krški fenomeni, po kojima je Jugoslavija klasičan primjer u svijetu, iz dana u dan postaju sve poznatiji za naše istraživače; da je danas sve veći broj istraženih pećina i jama, da u cjelokupnom privrednom razvoju i upoznavanju bogatstva naše domovine, pomoć speleologa igra zaista značajnu ulogu.

Naredni, četvrti Jugoslavenski speleološki Kongres, održat će se na teritoriju Socijalističke Republike Makedonije.

Međunarodni speleološki Kongres - četvrti po redu, održat će se godine 1965 na teritoriju Jugoslavije.